3c. 's GRAVENHAGE.

PADANGSCH
NIEUWS- EN ADVERTENTIE-BLAD.

1860. ZATURDAG, 15 DECEMBER. No. 50.

Hoofd-Bureau te *Padang* bij *R. H. van Wijk Rzn.* Te *Batavia* bij *H. M. van Dorp.* Agent voor de Padangsche Bovenlanden *O. E. Hansen Jr.* te *Padang-Paudjang.*

Prijs per halfjaar voor PADANG . . . . *f* 7.50
,, ,, ,, ,, SUMATRA . . . . ,, 10,00
,, ,, ,, ,, JAVA . . . . ,, 12.50
,, ,, ,, ,, NEDERLAND . . . . . . ,, 15,00

De prijs der Advertentien is *f* 1.-- voor 10 woorden.
Bij herhaling betaalt men de helft.
Behalve het Zegel voor den Lande.
Brieven franco.

Padang, 14 December. 1860.

Van ter zijde hebben wij vernomen, dat de subcommissie van onderwijs alhier voornemens is, het gouvernement, door tusschenkomst van de Hoofdcommissie van onderwijs, een voorstel te doen, tot het nemen van maatregelen tegen het plaatsen op de gouvernements bureaux als klerken van jongelieden, die van het onderwijs op de lagere scholen geen goed gebruik gemaakt hebben, ten einde hierdoor aan de eene zijde den ouders te beletten, hunne kinderen te vroeg van de school te nemen, en aan de andere zijde de jongelieden, die voor de betrekking van klerk niet genoegzaam ontwikkeld zijn, te noodzaken zich op een ambacht toe te leggen, of eene zoodanige loopbaan te kiezen, als welke met hunne ontwikkeling en dus met hun eigen welbegrepen belang meer overeenkomt.

Wij juichen dit voornemen der geachte subcommissie van onderwijs toe, doch veroorlooven ons op te merken, dat ten dezen door het gouvernement, bij besluit van 2 Januarij 1830 No. 21 [staatsblad 1830 No. 1] reeds voorzien is. Dit besluit toch luidt, dat geene jongelieden als klerken op de gouvernements bureaux mogen geplaatst worden, die geen examen ondergaan en blijken gegeven hebben, van met vrucht het lager onderwijs te hebben bijgewoond. Niets zal dus, onzes inziens, voor de subcommissie van onderwijs gemakkelijker zijn, dan door haren invloed aan dit besluit, dat in vergetelheid schijnt geraakt te zijn, op nieuw de hand te doen houden.

NIEUWSTIJDINGEN.

BATAVIA.

Naar men ons mededeelt, heeft het gouvernement besloten, de gewone partij in de Harmonie op 's konings verjaardag voor den vervolge af te schaffen. Of en waardoor zij vervangen zal worden, is ons nog niet bekend.

Nog vernemen wij, dat het voorstel van hier uitgegaan tot afschaffing der schutterijen geenszins de goedkeuring van het opperbestuur in Nederland heeft weggedragen, maar dat integendeel de noodige bevelen zijn uitgevaardigd, om de schutterijen op dien voet te brengen, dat zij werkelijk meer aan hunne bedoeling beantwoorden en tot nut der Europeesche burgerij kunnen verstrekken.

Als een eerste stap tot bereiking van dit doel noemen wij de dezer dagen rondgezonden wordende order van den kommandant der Bataviasche schutterij, waarbij de inlevering van het fraaije *geele* ledergoed wordt bevolen, 'tgeen zal worden verwisseld met *zwart* ledergoed, bestaande uit een buikriem, een paar draagriemen tot patroontasch, en een slaghoedtaschje.

Deze maatregel draagt onze volkomene goedkeuring weg: als men nu maar voortgaat, de voor het leger afgekeurde bruikbare-onbruikbare geweren thans bij de schutterij in gebruik, voor goede, te vertrouwen vuurwapenen te verwisselen.

— Woensdag ochtend had bij het exerceren van het 10de bataillon het volgende betreurenswaardige voorval plaats. Een flankeur had zijn geweer met een scherpe patroon geladen en schoot het af op den onderadjudant met oogmerk om hem te dooden; door een toevallige beweging met het hoofd door dezen gemaakt, vloog de kogel hem rakelings voorbij over het tweede gelid heen en trof een ander flankeur in het achterhoofd, met het ongelukkig gevolg, dat hij, bij het voorhoofd weeruitgaande, den bijna oogenblikkelijken dood van dezen man veroorzaakte. De moordenaar moet naar men zegt reeds voor eenigen dagen een poging hebben aangewend, om zich zelf te dooden.

Bij het vernemen van dit voorval, rijst bij menigeen dezelfde vraag op, die ook onwillekeurig na den Samarangschen opstand werd geuit: waartoe hebben de militairen scherpe patronen in de kazerne? Om in tijd van nood dadelijk voorzien te zijn? Dat kan de bedoeling niet wezen, want dan zou het voldoende zijn een gesloten kist met patronen in de kompagnie te plaatsen, waarvan de uitreiking een oogenblik tijd kost. (*Java-Bode.*)

ENGELAND.

Londen, 30 Aug. In de satirieke *Punch* leest men het volgende: »Spanje, door Frankrijk en Oostenrijk voorgesteld als candidaat in de club der groote mogendheden, werd door Engeland gedeballoteerd, omdat dit laatste niet in gezelschap wil zijn met een gefailleerde, die niet is gerehabiliteerd. Spanje moet hierover zóó woedend zijn, dat het bijna geneigd is zijne schulden te betalen, ofschoon het wel eerst rijpelijk over zulk eene vermetele daad zal nadenken."

— De belangrijkste bijdragen voor de Sicilianen, zoowel in geld als in wapenen, werden tot nu door Glasgow geleverd, dat ten deze zelfs Londen heeft overtroffen. Uit eerstgenoemde stad verneemt men thans, dat zich ook aldaar een groot aantal jonge lieden gereed maakt, om, ingevolge de uitnoodiging van kapitein Styles, »een reisje naar het Zuiden van Italie te ondernemen." Binnen 2 uren hadden zich bij den agent van kapitein Styles aldaar 104 jongelieden aangemeld, terwijl zich den eersten dag bijna even zoo veel te Edinburg hebben laten inschrijven.

— In Amerika heeft zich eene maatschappij met aandeelen gevormd, welke zich ten doel stelt, om niet alleen de straten van Londen, maar van alle groote steden van Europa van spoorwegen te voorzien, langs welke zware voertuigen door paarden voortgetrokken kunnen worden. De eerste proef is dezer dagen te Liverpool met goed gevolg genomen. In alle steden van de Vereenigde Staten zijn dergelijke wegen sedert lang aangelegd.

— De *Great Eastern* is den 17den October wederom naar New-York vertrokken. Het berigt, dat zij eene reis naar Australie en China zal doen, schijnt onjuist te zijn.

— Uit Caïro wordt gemeld, dat bij de opgraving te Memphis door den heer Auguste Mariett eene metaalsmelterij is ontdekt. Al de gereedschappen, 40 pond goud, gouden oorringen, 20 onbekende zilveren medailles en vele andere kostbaarheden zijn gevonden.

— Zeker vernuftig werkman werkzaam te Islington, eene der Londensche voorsteden, heeft een brandglas gemaakt, dat eene buitengewone kracht heeft. Het is drie voet in omvang en de kracht er van is verbazingwekkend. De meest harde zelfstandigheden, zoo als platina, ijzer, staal, vuursteen, enz., smelten binnen weinige seconden, wanneer zij aan de geconcenteerde stralen van dit brandglas zijn blootgesteld. Een diamant, wegende 10 grein verminderde, na aan dit buitengewoon glas gedurende een half uur te zijn blootgesteld geweest, tot 9 grein. Gedurende de bewerking schilferde hij af en wasemde een witachtige damp uit. Toen de bewerking had opgehouden, zag hij er uit alsof hij gepolijst was en had zijne oorspronkelijke gedaante behouden.

Londen 7 Sept. Gisteren heeft men de krijtrots te Cuxton door middel van buskruid doen springen. De mijnen werden ontstoken door eene Voltasche batterij, die op een vierde mijl afstand geplaatst was.

— Het volgende is eene opgave van de ververschingen, door lord Derbij aan de 12,000 vrijwilligers op zijn landgoed Knowsley-Park op 31 Aug. ll. aangeboden: de taarten wogen te zamen zes ton en moesten in 10 karren van Liverpool worden getransporteerd. De ale, die te Knowsley voor die plegtigheid was gebrouwen, vulde 25 okshoofden, voor het bakken der taarten werden 80000 ℔ meel 6000 ℔ kalfsvleesch en ham, 500 ℔ boter en 2000 eijeren gebezigd. Voor het publick was beschikbaar eene onbeperkte hoeveelheid champagne, bourgogne, brandewijn en whiskij, benevens duizende dozijnen flesschen met ale, porter en eene fabelachtige hoeveelheid sodawater, limonade en andere dergelijke dranken. Behalve deze voorraad van dranken waren nog 60 vaten *mild ale* en ook nog 50 vaten *Allsopp's superior bitter ale*. Voor Sandwiches (twee dunne stukjes brood met vleesch of visch) gebruikte men 50 hammen, 15 kalfborsten, 50 tongen 1000 ℔ roastbeaf, 2000 ℔ brood 200 ℔ boter. Van Leycester had men nog aangevoerd 3000 taarten, 1000 dozijn groote hamtaarten, 500 kleinere taarten, 500 ℔ Cheshire kaas en eene onnoemelijke hoeveelheid pastij en en confituur taartjes. Door de commissie ter bevordering van gezondheid werden 20 karren met water gezonden, die door de volksmenigte met dankbaarheid werden geledigd.

— Dikwijls is er beweerd geworden, zelfs door hen die geene tegenstanders van het Protestantisme zijn: dat het Protestantsche Engeland voortdurend Ierland in bedwang houdt, en het overwigt van zijne godsdienstige denkbeelden alleen verzekert door middel van eene verschrikkelijke verdrukking. Een Fransche schrijver, die thans zich in dat land bevindt, schrijft daaromtrent het volgende: „Niettegenstaande de onverschilligheid en ongevoeligheid des volks, is het aan Engeland te danken, dat Ierland in een staat van voorspoed verkeert. Het is waarlijk aardig en leerzaam, om den waren toestand van het land te vergelijken met hetgeen zekere ultra katholieke schrijvers van het vasteland daarover durven zeggen. Dezen toch zien slechts verdrukken en ellende in een land, waar de meest volmaakte vrijheid en bijna rijkdom worden aangetroffen. De prijs der handwerken neemt dagelijks toe in de steden en op het land. In vlekken, die voor weinig tijd slechts gehuchten waren, is het getal bewoners drie en vier maal grooter geworden. Overal ziet men nieuwe gebouwen; tenten en hutten verdwijnen dagelijks. Men treft niet meer die bedelaars aan, die in talrijke en bijna te vreezen groepen eertijds de voorbijgangers bestormden; de bedelarij is thans in Ierland niets anders dan zij overal elders is. Wel is waar ontmoet men nog eene menigte menschen, met onbeschrijfelijke lompen bedekt, maar die menschen houden viermalen daags hun maaltijd. Het kleed met gaten is in Ierland de nationale kleeding; er heeft een aanzienlijke handel in allerlei soorten van oude goederen plaats, en Frankrijk alleen zendt er jaarlijks voor 15 millioen aan oude kleederen heen.

FRANKRIJK.

Parijs 26 Aug. Er wordt te Bordeaux een belangrijk proces behandeld. Zekere heer Z., eischt commissieloon van den heer X., omdat hij hem met zekere dame U. in kennis heeft gebragt en daaruit een huwelijk is ontstaan. De heer X. beweert, dat de eisch om commissieloon voortspruit uit eene verbindtenis, die met de goede zeden in strijd is, en concludeert tot nietigverklaring. Z. die beleedigd is, dat men zijn vak van commissionair in huwelijken voor onzedelijk heeft verklaard, heeft zich daarover gewroken, door met bewijzen aan te toonen: dat de dame U. reeds vroeger was gehuwd en zich, daar dit eerste huwelijk niet is ontbonden, aan bigamie heeft schuldig gemaakt. Daar de heer X. zeer rijk was en de dame U. gaarne in weelde wilde leven, had zij het extract uit het geboorte-register van hare zuster aan den burgerlijken ambtenaar, die het huwelijk heeft voltrokken, overgelegd.

— Uit Pesth wordt het volgende karakteristieke voorval gemeld, dat plaats greep bij de volksfeesten, welke na afloop der St. Stephanus-processie aldaar werden gegeven. Generaal Benedek, slechts door eenige adjudanten vergezeld, wandelde te voet onder de volksmenigte. Toen hij in de nabijheid van een in het openbaar spelend muziekcorps was gekomen, hief dit het Oostenrijksche volkslied aan, waarop eenige personen uit de volksmenigte het spelen van den Hongaarschen dans *Czardas* verlangden. Benedek gaf echter bevel, dat eerst het Oostenrijksche volkslied afgespeeld en herhaald moest worden, en dat vervolgens een uur lang de *Czardas* zou worden uitgevoerd. Dit geschiedde, en toen de dansmuziek werd aangeheven, zag men het eigenaardig schouwspel, dat alle aanwezigen, jongen en grijsaards, voorname dames in de meest elegante toiletten en eenvoudige landslieden, elkander de hand reikten en met de meeste geestdrift een uur lang den nationalen dans onder den blooten hemel dansten.

— Uit Bruchsal wordt het volgende gemeld, als een bewijs voor het hooge gewigt der telegraphie, daar zij hier heeft gestrekt, om het verlies van menschenlevens te verhoeden. Den 23sten dezer was de sneltrein van 2 ure volgens gewoonte van daar naar Bretten vertrokken, toen men zich herinnerde, dat, ten gevolge van eene wijziging in de dienst, de van Bretten naar Bruchsal vertrekkende goederentrein mede reeds op weg was, zoodat eene botsing tusschen beide treinen was te voorzien. Onmiddellijk werd echter per telegraaph te Bretten kennis gegeven van het dreigend gevaar, en het mogt dan ook, hoezeer met veel moeite, gelukken, den goederentrein, die reeds een tamelijk eind wegs had afgelegd, te doen ophouden en naar het station terugkeeren.

— Op eene auctie te Leipzig werden voor eenige dagen onder anderen ook eenige medaillons van Victor Emmanuel tot hooge prijzen verkocht. Onmiddellijk daarop werd een medaillon van Napoleon III geveild, doch er werd geen groschen daarvoor geboden. Op de herhaalde vraag van den afslager: „Wat men daarvoor wilde geven?" luidde het schier eenparig antwoord: „Niets!"

Calcutta.

Wij ontvingen met de stoomboot *Fiery Cross* berigten uit Calcutta tot den 18 October. De gouverneur-generaal zoude binnen kort eene inspectiereis naar de noord-Westelijke Provincien maken. De *Friend of India* geeft het volgende verslag omtrent de door zijne excellentie voorgenomene reis route.

„Na een kort oponthoud in Oude stelt Lord Canning zich voor, om zich voor goed te Benares te vestigen. Alsdan zal hij in de gelegenheid zijn om zich op de hoogte te stellen van de sinds zoolang verwaarloosde belangen van de provincie Nagpore. Door een persoonlijk onderhoud met den Nizam van Hyderabad zal hij in staat zijn de aanhangige zaak over de ruiling van grondgebied te regelen, die ons het bezit verzekeren zal van den linkeroever van de Godaverij, en inlichtingen kunnen inwinnen omtrent de bevaarbaarheid van die rivier. Vervolgens zal hij Scindia en Holkar bezoeken en verschillende regelingen tot stand brengen, in verband tot de politieke agentschappen van Centraal Indie. Zijne terugkeer naar Engeland in Maart of April a. s. zal evenwel geheel afhangen van den vredelievenden toestand der kolonie en den uitslag van den Chineeschen oorlog.”

— De opening van den spoorweg tusschen Calcutta en Rajmahal, 202 mijlen afstands, vond den 15 October plaats in tegenwoordigheid van den gouverneur-generaal, den generaal en ongeveer 200 personen, die allen met den feesttrein naar Rajmahal vertrokken. Daar verwachtte hen een groot banquet waarop verschillende toasten werden uitgebragt en heeft Lord Canning eene uiterst gunstigen indruk nagelaten, hoofdzakelijk door de welwillende wijze waarop hij zich over Lord Dalhousie heeft uitgelaten.

— Alle passagiers die uit Indie komen klagen ten hoogste over de volgeproptheid aan boord der P. en O. stoombooten in de Roode Zee, waaraan vele sterfgevallen in verband tot de onuitstaanbare hitte moeten worden toegeschreven.

— De oprigting van vrijwillige scherpschutters-vereenigingen in Indie vinden allerwege den meesten bijval en ondersteuning van de zijde der regering.

(*Singapore Free Press.*)

Ingezonden Stukken.

Eere wien eere toekomt.

Met dit Motto begint »*Een vriend van billijkheid*” eene *zijdelingsche attaque* op een stukje over het Militair Liefhebberij tooneel, geplaatst door »*een burger van Padang*”; eene *regtstreeksche* tegen den Majoor *de Nere* en den Luit. *van Lier*.

De *zijdelingsche* attaque geeft *de Burger van Padang* den schrijver cadeau; een ieder vleit op zijn manier! Laffe vleijerij, is nog geene lage. Wel hem! die zich nimmer aan grover feilen schuldig maakt!

Op de *regtstreeksche* vermeent hij verpligt te zijn *den vriend van billijkheid* te moeten observeren, dat deze in den vervolge vooraf beter leze, alvorens zich aan eene opentlijke critiek te wagen. In bedoeld stukje toch is nergens sprake van *vorming*, wel van *groote* en *rapide ontwikkeling* der muzijk van het 17e bataillon.

Vormen is *geen ontwikkelen*; dáár alleen kan ontwikkeld worden, waar gevormd is! Er bestaat dus eene grove misvatting bij den criticus, zoo groot als er onderscheid bestaat tusschen den zuigeling en den man!

Wat de Majoor *van Palenstein Helderman* en diens adjudant de 1ste Luit. *Stevert* vormden, is naar waarde geschat; Verongelijking noch achteruitstelling konden hier plaats grijpen; hunne geëerde opvolgers handhaven en ontwikkelen door hun invloed, op eene waardige wijze, dat, wat die Heeren gevormd hebben.

De *Burger van Padang* is het eens met het Motto: Eere wien eere toekomt! wat hij intusschen schreef, meende hij; is er in het stukje iets overdreven te vinden, dan nog had het een goed doel: *Beter overvloedig te roemen*, dan *altijd te laken*.

PADANG, 12 *December* 1860.

De Burger van Padang.

Omtrent het huren en verhuren van dienstboden in Indie.

Vervolg van No. 49

II. Dat ook ieder een, ten tijde als sijn Knegt, Kamenier, Meijd, Minnemoer enz. sijn dienst so verre sal hebben volvoert totdat die op 3 maanden na geeijndigt is, en door deselve, in maniere als in 't volgende 8 Articul, verklaart werd van meeninge te sijn, ten uijt-eijnde van sijn of haar tijd te verstrekken, in sulken gevalle daartoe versogt sijnde, gehouden sal wesen sodanige geschrifte of verklaringe te verleenen, met bijvoeginge, of den dienst tot genoegen is gedaan of niet. En in geval van ongenoegen, met uitdrukking waarin het ongenoegen is bestaande, als namentlijk in Dieverije, Hoererije, Dronkenschap, of diergelijke quat of vuijligheden, op de verbeurte van Hondert Gulden bij de Heer, Meester of Vrouw te verbeuren; die weijgerig is sodanig geschrift of Betoog te geven; en ingevalle iemand over sodanig Betoog, daar in de Knegt, Meijd of Minnemoer enz. geen genoegen quam te nemen, eenig de minste overlast met woorden of werken door deselve Dienstboden, of anderen van harentwegen wierd aangedaan, sullen deselve sonder oogluijkinge voor twee Maanden gebragt worden en verblijven in 't Spin of Tugt-huijs deser stede, na vereijschte en gelegentheid van saken.

III. Dat mede geen Knegts, Kameniers, Meijden of Minnemoers, hen sullen verstouten in 't alderminste hun Heeren, Meesters of Vrouwen, qualijk te bejegenen met woorden of werken; op straffe van ses weken in de boeijen deser Stede te Water en te Brood geset te werden: en op dat het selve te beter soude konnen uijtgevoert worden, so verstaan mijne Heeren voorschreven, dat indien de Heer, Meester of Vrouw aan wien de quade bejegeninge is geschied, die onder cede, komt te verklaren, hem of haar aangedaan te sijn, daaraan volkomen geloof geven en de Knegt of Meid sonder oogluijkinge, in manier als voren, gestraft sal worden.

IV. Item dat geen Knegts, Kameniers, Meijden, Naaijsters of Minnemoers iets van 't geen ten huijse daar sij dienen komt voor te vallen, of te geschieden, tegens anderen buijtens huijs sullen moge melden klappen, veel min met labbekakkerije, Twist en Tweedragt tusschen de Huijsgenooten, naaste vrienden en anderen te stoken, sig inlaten en van de andere hunne mede dienst-boden sulk horende dat sij getrouw sullen sijn aanstonds aan haar Heeren, Meesters of Vrouwen, 't selve bekent te maken, of dat onder, so wanneer uijt de selve labbekakkerijen of twist stokingen eenige onlusten tusschen de Huijsgenooten of anderen komt te rijsen, en de labbekakkerijen konnen bewesen werden, dat sodanige Knegts, Kameniers, Meijden, Naijsters of Minnemoers, door welke de onlusten sijn veroorsaakt, sonder eenige verschooning drie Maanden in 't Spin of Tugt huijs, of anders na gelegenheijd van saken met meer of minder straffe gebetert sullen worden.

V. Dat ook alle Huijs—dieverijen bij Knegts, Kameniers, Meijden, Naijsters Minnemoers, of door haar toedoen, door anderen bedreven wordende, 't sij 't selve in veel of weinig bestaat, voortaan sonder eenige Krenkinge met een strenge geeseling sullen werden gestraft, en voorts Voor eenige tijd gestelt in 't spin of Tugt—huijs ten stede, na gelegentheijd van saken.

En zoo waren bij deze gewis voor de toemalige tijden *noodzakelijke* wet, nog eenige meerdere bepalingen omtrent het opzeggen van dienst enz. enz.

Ten slotte eindig ik dit geschrijf, met de hoop dat hoe

onvolkomen ook in haar geheel het doel daarmede beoogd, vooral door hen die door hunne Maatschappelijke positie in de gelegenheid zijn, voorstellen van wet ingang te doen vinden, een punt van overweging mag zijn, en zal mogen leiden tot voorziening in eene voor Indie werkelijk bestaande behoefte.—

H. M. W.....

Hoeveel lood er noodig is, om slechts één soldaat op het veld te dooden.

De Maarschalk van Saksen heeft in zijne *Reveries*, een door deskundigen zeer geprezen militair werk, gezegd dat men om één soldaat op het slagveld te dooden, minstens zijn gewigt aan lood noodig had.

Men zag dat langen tijd als eene aardigheid aan, thans echter heeft men zich overtuigd, dat de Maarschalk niets overdreef. Een deskundig schrijver heeft in de *Revue des deux mondes* (aflevering April 1860) daaromtrent de navolgende berekening bekend gemaakt.

In den slag van *Solferino* vochten twee aanmerkelijke legers gedurende een geheele dag met de grootste verbittering. De Oostenrijkers telden 200,000 man in hunne gelederen en daaronder 140,000 man Infanterie, stelt nu dat gedurende zoo langen tijd de munitie geen enkele keer is vernieuwd geworden, maar dat ieder infanterist slechts zijne eigene taschvoorraad heeft verbruikt, dat is te zeggen dat er niet meer dan 60 patronen per Infanterist zijn verbruikt dan komt men toch tot het enorme cijfer van 8,400,000 verbruikte kogels.

En wat is nu het gevolg geweest van dat groote loodverbruik!

De beste documenten brengen het verlies van 't geallieerde Fransch-Sardinische leger op 18,000 man waarvan een zesde op het slagveld gebleven is, zijnde de meest gewone verhouding in den oorlog, een doode bij vijf gekwetsten.

Het aandeel van het geschutvuur en de blanke wapenen moet zeer groot zijn bij eene worsteling waarvan van beide een zoo groot gebruik gemaakt werd, maar stellen wij dat het verlies daardoor veroorzaakt slechts een derde bedraagt hoewel het stellig meer is, dan zoude voor de Infanterie alleen, 2000 dooden en 10,000 gekwetsten overblijven.

Ieder gekwetst soldaat krijgt dus 700 schoten en ieder doode 4200 schoten voor zijne rekening en daar het gewone gewigt van den kogel is 30 wigtjes (16 — 18 in een oud pond) zoo blijkt voor ieder gedoode 126,000 wigtjes 126 N. ℔ of ruim 2 pikols lood zijn noodig geweest, zoodat al rekent men zelfs hen die later aan hunne wonden bezweken zijn hierbij, — men toch de berekeningen van den Maarschalk bewezen vindt.

(*Magazin Pittoresque.*)

HANDELSBERIGTEN.

AAN- EN UITVOER te Padang van den 8 tot en met den 15 Dec. 1860.

Aanvoer.

Van Singapore via Batavia per Amer. schip *Agnes* gezag. *R. E. Lyttle.*

917 schuitjes tin, 576 pakken gambier, 190 kistjes thee, 8 blikken beschuit, 2 vaten spek, 55 vatjes ged. appelen, 25 pikols cubebe, 380 pikols gom-dammer, 200 pikols rotting. *Lading bestemd voor Amerika.*

Van Batavia per Amer. schip *Cyclone* gezag. *N. Ingersoll.*

3463 pikols suiker, 1376 pikols rotting, 5 kisten naturalien, 3400 pond tabak, 8 vaten meel, 11 vaten vleesch. *Lading voor Amerika.*

Van Grissee via Sumanap per Ned. Ind. bark *Atiat Rachman* gezag. *Sech Hoessien bin Achmat Almaskatie.*

140 katties koperwerk, 32 corg. Java sarongs. *De gezagvoerder*, 320 koijangs zout. *Gouvernement.*

Uitvoer.

Naar Nederland per Ned. schip *Senior* gezag. *K. L. Swart.*

4693. 65 | 100 pikols koffij, 50. 49 | 100 pikols rotting. *Paine Stricker & Co.*

SCHEEPSBERIGTEN.

AANGEKOMEN.

Amer. schip *Cyclone* gezag. *N. Ingersoll*, van Batavia den 27 November, bestemd voor New York, groot 554 lasten. Agent *Purvis & Co.*

Ned. Ind. bark *Atiat Rachman* gezag. *Sech Hoessien bin Achmat Almaskatie*, van Sumanap den 15 October via Batavia, groot 238 lasten. Agent onbekend.

Amer. schip *Agnes* gezag. *Lyttle*, van Singapore via Batavia. Agent *Paine Stricker.*

Ned. Z. M. schoener brik *Macassar* kommandant Luit. ter zee 1ste klasse *P. W. Stort* van Lagoendie den 10 dezer jl.

Ned. Fregat *Acadia* gezag. *G. Greefkes*, groot 382 lasten, bemand met 27 koppen, gewapend met 1 stuk, van Soerabaija den 13 November bestemd naar Nederland. Agent *Paine Stricker & Co.*

VERTROKKEN.

Ned. schip *Senior* gezag. *Swart*, groot 311 lasten, naar Amsterdam den 15 dezer.

TER REEDE LIGGENDE SCHEPEN OP HEDEN.

Ned. Z. M. schroef korvet *Prinses Amelia*	kapt. luit. ter zee	*A. J. Kroef*
Ned. Z. M. schoener brik *Macassar* kom.	luit. ter zee 1ste kl.	*P. W. Stort.*
Ned. bark *Zwerver*	gezag.	*B. F. Franzen.*
Ned. Ind. schoener *Baros*	«	*E. Oort.*
Ned. bark *Lewe van Neijenstein*	«	*D. Lamers.*
Ned. bark *Josepha Louisa*	«	*A. Muijsson.*
Amer. schip *Cyclone*	«	*N. Ingersoll.*
Amer. schip *Agnes*	«	*Lyttle.*
Ned. Ind. bark *Atiat Rachman*	«	*Sech H. b. A. Almaskatie.*
Ned. fregat *Acadia*	«	*G. Greefkes.*

Vertrokken personen.

Dec. 15 SCHMIDT en Echtgenoote en J. SERQUET naar *Amsterdam.* — Den 10 Dec. J. E. VAN GINKEL. *Opziener 1ste kl.* van *Rau* naar *Indrapoeroe....* Den 12 Dec. JOEL. *Particulier* van *Padang-Pandjang* naar *Padang.*

ADVERTENTIEN.

Bevallen van eene DOCHTER *J. M. Lach de Bere*, geb. *van Ginkel.*

PADANG-PANDJANG, 7 December 1860.

Théâtre Militaire de Padang.

2e Représentation

MARDI 18 DECEMBRE 1860.

Représentation Française.

L'OURAGAN,

Vaudeville en trois actes

et

LES ANGLAIS EN VOYAGE,

Vaudeville en un acte.

On commencera à 8 heures PRÉCISES par

L'OURAGAN.

l'Orchestre sera composé de la musique du 17e Bataillon sous la direction du chef d' orchestre.

WICHERIDES.

Prix des Places:

1re Rang ƒ 2.50. 2de Rang ƒ 1.— 3me Rang ƒ 0.50

Les enfants paijeront pour les trois, et les Militaires pour les deux derniers rangs, la moitié du prix.

☞ Dès *aujourd'hui* on peut obtenir, A COMPTANT, des cartes d'entrée chez le sergeant de la Cantine Militaire, *Ainsi des listes de souscription ne circuleront pas.*

VERKRIJGBAAR BIJ:

C. A. A. GEENEN

PADANGSCHE BESCHUIT, SINT NICOLAAS en THEE-BANKET verder: GECRISTALISEERD ENGELSCH SUIKERWERK, TAFEL ROZIJNEN en AMANDELEN in flesschen. KRENTEN, POEDER CHOCOLADE en VERMICELLI. ROODE VISCH in flesschen, CAROTTS in blikken, FRESH SALMON id. id ANCHOVISCH in potjes, HAANTJES BIER en VATWIJN, GLAZEN VRUCHTEN-SCHALEN enz. enz.

VENDUTIE.

op Woensdag 19 December. 1860,

van

LIJNWADEN, PROVISIEN, DRANKEN, ENZ, bij

P. van OVERZEE & Co.

☞ *Voor elk artikel in deze Courant voorkomende, stelt zich verantwoordelijk voor de wet;* R. H. VAN WIJK Rzn.

Gedrukt te Padang, bij R. H. VAN WIJK Rzn.